

► Lex Bergers en Peter Beijer schrijven boek over ziekenhuis Zonnegloren

▲ Frisse lucht en licht, dat hadden tuberculosepatiënten nodig om op te knappen in sanatorium Zonnegloren. FOTO ARCHIEF EEMLAND

Liefde, dood en onderduikers: 'Er zijn zóveel mooie verhalen'

Heeft iemand het nog wel eens over sanatorium en ziekenhuis Zonnegloren in Soest dat in 1996 sloot? „Jazeker, het leeft nog enorm. Het was een van dé iconen van Soest”, zeggen Lex Bergers en Peter Beijer, die er een flink boek over hebben uitgebracht dat de lokale winkels uitvliegt.

Piet van Dijk

Soest

De twee Soesters zijn lokaal al bekend als gezamenlijke boekenschrijfsters, sinds ze in 2018 een boek publiceerden in hun eigen uitgeverij Pels over het al even iconische Soester Natuurbad, dat in 1990 sloot. Het boek werd een daverend succes, een derde druk wordt voorbereid. Daarna schreven ze onder meer een boek over het uitgaansleven in Soest en al vier boeken vol over 'iconische bedrijven' in Soest.

Sceptisch

Beijer was aanvankelijk wat sceptisch om een boek over Zonnegloren vanaf 1927 te maken: „Toen Lex dat opperde, aarzelde ik eerst. Een

ziekenhuis, dat gaat ook over dood, pijn en verdriet. Kun je daar wel een leuk boek over uitbrengen? Lex vond van wel.”

„Nadat we begin 2024 een oproep hadden geplaatst om verhalen en foto's te leveren, kwam het goed los. Ik was al snel helemaal om. We zijn overstelpt met materiaal, we hebben veel mensen geïnterviewd. Zóveel mooie verhalen. Ach man.”

Luchtig geschreven

De twee werken volgens een vaste formule, die aanslaat in Soest: luchtig geschreven, geen overdaad aan informatieve teksten maar vooral verhalen, overzichtelijk samengesteld, met flink veel foto's en speels vormgegeven door Erica Heykoop. Een geschikt kijk- en bladerboek voor mensen die geen

▲ Lex Bergers (links) en Peter Beijer schreven het boek. Erica Heykoop deed de vormgeving. FOTO CASPAR HUIJDEMAN

boekenworm zijn. „We pretenderen niet een compleet beeld te geven, maar wel een totaalbeeld”, zegt Bergers.

Er waren al wel publicaties over Zonnegloren. In 2002 schreef Geke van de Merwe-Wouters het boek Pneutax (afkorting van pneumothorax, ook bijnaam van rolstoel) over Zonnegloren. Bergers: „Dat was een lopend verhaal vol herinneringen. We hebben haar opgespoord in Brabant en zij gaf ons heel veel papieren en foto's.”

Beijer komt met een koffer aan-

zetten: „Ze gaf ons deze koffer mee vol materiaal, waaronder een compleet zusteruniform uit die tijd.”

Zelfs de scherpe bocht in de weg bij het ziekenhuis, de 'bocht van Zonnegloren', krijgt een aparte paragraaf. Beijer: „Er vonden jaarlijks tientallen ongelukken plaats, meermalen met dodelijk afloop. In 1958 plaatsten bewoners een bord langs de weg met de tekst 'Hier loert de dood'. Na 24 uur moest het bord worden weggehaald en degene die hem geplaatst had, kreeg een boete van 3 gulden.”

Het is niet moeilijk de schrijvers aan het praten te krijgen over de enorme verzameling verhalen die ze bij elkaar hebben weten te schrapen. Zoals over zusterhuis De Uitkomst, dat vanwege het bezoek van jonge mannen spottend de Wipkomst werd genoemd. „Er werden 's avonds inspectierondes gedaan bij de meisjes op mannelijk bezoek. Meermalen ontsnapten jongens via de ramen”, vertelt Bergers lachend.

Streng hiërarchie

Naast heel veel vrolijke en romantische verhalen zijn er ook genoeg schrijnende verhalen. Over de strenge hiërarchie vóór de jaren 60. Over de isolatie van sanatoriumpatiënten van de wereld, alsof het een klooster was. Over strenge regels en strikte scheiding van mannen en vrouwen. Over de nare ziekte tbc en sterfte. Over het einde en de sloop.

'De oorlogsjaren van Zonnegloren' is een onthullend hoofdstuk. De Duitsers lieten Zonnegloren meestal met rust uit angst voor tbc-besmetting. Onderduikers vonden er een plek. Enkele keren was er een razzia om mannen op te pakken. Die gingen snel in onbezette ligstoelen liggen.